

"... a naděje nevede ke zklamání.."

(Ř. 5:5) PNS

Březen 2010

Těžko si představit sklíčenější slova, kdy vyřčená, než ta, která vyslovil Ježíš Kristus krátce před svou smrtí „...Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mt. 27:46, citace Ž. 22:2) A přesto, tato slova v sobě zahrnují největší naději, které se lidstvu kdy dostalo.

I díky nim se tady dnes setkáváme a připomínáme si výkupní oběť Ježíše Krista, kterou dal za každého člověka žijícího na Zemi a na kterou bychom měli my, svými životy, nějakým způsobem reagovat. Záměrně říkám „měli bychom“ a „nějakým způsobem“, protože v konečném důsledku je to na svobodném rozhodnutí každého z nás, nakolik a v čem se necháme ovlivnit myšlenkami křesťanství a tím, čemu věříme.

Lidé věří různým věcem. Např. věří tomu, že když se o něco snaží, časem se jim to podaří. Věřící v to, že „jednou bude líp“. To je to, co mnohdy a mnohé drží při životě, i když si to víc pro sebe nespecifikují. Mohou také věřit v sílu peněz, v sílu a moc vlastního odhodlání a nasazení se, věří v sebe, v rodinu, v přátelství.

Někdy pak ale, když se události v životě nevyvíjejí právě předpokládaným a vytouženým směrem, tito lidé ztrácejí onu naději, mohou zatrpknout a přestanou o něco zásadnějšího ve svých životech usilovat, protože „to přece stejně nemá cenu!“

V co nebo čemu věří věřící? Mnozí z nás, kteří prošli svého času organizací Svědků Jehovových věřili v to, že Armagedon je za dveřmi. Věřili jsme v to, že existuje jediná „správná a pravá“ církev, věřili jsme v to, že Ježíš se za nás obětoval. Některé pilíře naší víry zůstaly stát dodnes, u některých se jejich základy v průběhu času pohnuly. Jak to máte vy sami? Troufnu si říci, že u každého, kdo tu dnes v sále sedí, bychom našli jinak zkombinované oblasti, ve které doufá a věří stále dál a neochvějně, stejně

tak jako oblasti, kde jsme prošli určitým druhem zklamání nebo rozčarování. Skutečnost totiž opravdu mnohdy neodpovídá našim lidským touhám a přáním, představám o tom, jak se věci, náš život a svět kolem budou vyvíjet.

Dá se říci, že jedním z charakteristických rozdílů mezi věřícími a nevěřícími lidmi je právě ona schopnost udržení si naděje a vztahování s k věcem smysluplným, pozitivním a nadějným. Chtěla bych, abychom se vyvarovali chybnému paušalizování, a proto záměrně doplním, že znám i nemálo těch, kteří - ačkoli v Boha nevěří - neztrácejí naději, touhu a odvahu „měnit svět k lepšímu“ a celkově usilovat o změny systémů ve společnosti, které nefungují dobře. Takoví lidé jsou však spíše výjimkami než běžným pravidlem. U většiny zvířezí „odevzdání se osudu“ nebo přizpůsobení se většině společnosti v pasivitě až apatii nad tím, co se děje ve společnosti či kam směřuje lidstvo jako takové. Namátkou můžeme zmínit oblast výchovy dětí, budoucích generací, lékařský či jiný vědní výzkum, snahy o ochranu ohrožených zvířat nebo rostlin, osobní nasazení se v občanských či ekologických hnutích. 1

V Bibli najdeme texty, které hovoří obecně o tom, po čem lidé touží a v co většinou doufají. Dříve ještě, než se do ní podíváme a přečteme si některé z Bibli zmiňovaných oblastí víry a lidského snažení, pokusme se o namátkový výčet toho, po čem lidé většinou touží a co je v jejich životech motivuje:

- zdraví, touha po životě bez nemocí a fyzické bolesti
- spokojené soužití uprostřed svých přátel, rodiny
- dosažení něčeho, ať už vystudovat určitý obor, následně pak uplatnit znalosti a zkušenosti ve svém zaměstnání

1 Mimochodem, zkoušeli jste se někdy zamýšlet nad tím, kolik lidí, které znáte z křesťanského prostředí, se nějakým konkrétním způsobem nasazuje ve prospěch ochrany a zlepšení života na Zemi? Já jsem to jednou zkusila a výsledné skóre bylo, vpravdě žalostné. Uvědomila jsem si, že většina křesťanů se nechá ukolébat tzv. důvěrou v Boha, že on by přece nedopustil zásadní zkázu Země nebo se takoví věřící orientují na velmi vzdálenou budoucnost a svoji naději upínají na rajske podmínky Božího království, že se jim současnost a přítomný stav nezdaří až tak podstatné nebo důležité. Jaká mýlka a škoda! - vždyť tím de facto ignorují jeden ze základních úkolů, kterými Bůh lidstvo pověřil: 1.Gn.1:28 ... Plodte a množte se, naplňte zemi a **podmaňte si ji... = naučte se ji ovládat, v dobrém !!**

- odpočinek, relaxace, kulturní zážitky, cestování, poznávání jiných kultur a zvyků
- věnování se vlastním koníčkům a prostřednictvím nich poznávat sebe sama, při sportu např. zase poznávat své možnosti a vlastní limity
- zvláště v posledních letech kult zdravého těla, zdravé stravy, potřeby vypadat co nejdéle mlád ²

Jinými slovy lze říci, že v první řadě v životech lidí rozhodují primární lidské potřeby jako je zajištění potravy, vody, nepřítomnost bolesti, dále pak pocit bezpečí, lásky, sebeúcty, přijetí. Teprve po jejich naplnění přicházejí v úvahu potřeby vyšší. Jedná se o tzv. pyramidu potřeb - hierarchii potřeb - podle teorie osobnosti amerického psychologa Abrahama Maslowa.

Obecně platí, že to, jakým způsobem se v životě chováme a jak se rozhodujeme, je záležitostí naší vnitřní motivace. A motivace člověka je to, co *vysvětluje volbu mezi různými možnostmi jednání, jakož i intenzitu a trvání zvoleného jednání a tím i dosažených výsledků*. Také platí, že porozumět chování druhého člověka znamená pochopit motivy tohoto chování, a protože ty souvisejí se světem lidských hodnot, znamená to i porozumět hodnotové orientaci dané osobnosti.

Kromě těchto „běžných“ věcí, po kterých lidé touží a které určují jejich chování a to, čemu se v životech věnují, uvádí Bible další rovinu potřeb a lidského směřování. Filozofové či psychologové by použili v této souvislosti slovo sebe-transcendentní nebo sebe-přesahující. Tím je myšleno to, co má schopnost přesáhnout naše vědomí, naši zkušenost, dokonce náš život jako jednotlivce. Mnohdy je k tomu potřeba vysokého osobního nasazení, uplatnění schopností a darů, se kterými se člověk narodil nebo které v sobě v průběhu života pěstoval. Nejspíš se shodneme na tom, že schopní lidé jako by dosahovali svých cílů a toho, co si vytyčí a za čím si v životech jdou snáze. Samotná Bible nás však upozorňuje na to, že existují limity a od určité chvíle nezáleží na člověku, zda se jeho dílo podaří či ne.

² Kult mládí koneckonců odráží obavy ze smrti; a není divu, vnímáme ji kolem sebe a jak člověk stárne, setkává se s ní stále častěji.

Ž. 127:1	„Nestaví-li dům JHVH, nadarmo se namáhají stavitelé. Nestřeží-li město JHVH, nadarmo bdí strážný."
1.K. 15:58	„A tak, moji milovaní bratří, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná."
Ř. 8:8	„Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu."

Ale také..

Ž. 33:16-22	„Král se nezachrání velkým vojskem, rek se nevyprostí velkou zmužilostí. Selže kůň, k záchraně nepostačí, velkou silou svou k úniku nepomůže. Ale oko JHVH bdí nad těmi, kdo se ho bojí, nad těmi, kdo čekají na jeho milosrdenství, aby ze smrti je vysvobodil, naživu je zachoval v čas hladu. Naše duše s touhou vzhlíží k JHVH, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno. Tvoje milosrdenství buď, JHVH, s námi; na tebe s důvěrou čekáme!"
Ž. 27:14	„Naději slož v JHVH. Buď rozhodný, buď udatného srdce, naději slož v JHVH!"
Ž. 25:3	„Ano, nebude zahanben, kdo skládá naději v tebe, zahanbeni budou věrolomní, vyjdou s prázdnou. Dej mi poznat svoje cesty, JHVH, uč mě chodit po svých stezkách. Veď mě cestou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi Bůh, má spása, každodenně skládám svou naději v tebe."

Mezi otázky a touhy, které „Bůh vložil lidem do srdcí" (Kaz.3:11) můžeme zařadit přání o nápravu poškozeného či jinak nefunkčního systému dnešní společnosti a světa vůbec. Ať už na úrovni ekologické nebo mravní a hodnotové. Položme si otázku, v jaké míře chová každý z nás takové touhy a přání - podílet se na nápravě a změnách zde na Zemi, a to k lepšímu. Dnes. Už nyní?!

Nebo potvrzujeme slova zapsaná:

Ř. 8:19	"Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů."
L. 3:15	"Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš."
1.K. 1:7	„... zatímco dychtivě očekáváte znamení našeho Pána Ježíše Krista." (PNS)

Jak je z uvedených citací vidět, lidé inklinují k tomu vyhlížet zachránce. Otázkou je, zda-li je to vždy na místě. Resp. umět rozpoznat, kdy je správné očekávat Boží zásah

Př. 20:22	"Neříkej: „Odplatím za zlo!" Čekej na JHVH a on tě zachrání."
-----------	---

a kdy bychom se my sami měli chopit iniciativy a podílet se na realizování Boží vůle zde na Zemi, a to již dnes!

1.K. 3:9	"Jsme spolupracovníci na Božím díle, a vy jste Boží pole, Boží stavba."
----------	---

Jak z veršů vyplývá, jde o Boží dílo, takže jeho hlavním organizátorem je Bůh, resp. jím zmocněné osoby. My se však na něm máme podílet jako spolupracovníci, což předpokládá něco o této spolupráci vědět. Ale jak na to a kdy se zapojit?

Neměli bychom čekat na to, co se „možná - snad - stane" za desítky nebo stovky let (v kontextu změn tisíciletého Božího království), ale měli bychom postupovat podle našeho současného poznání a víry a možností.

Jak si lze, zcela konkrétně, představit účast na Božím díle dnes? Mluvili jsme o tom, že kolikrát nevěřící lidé si dělají větší starosti s tím, co a jak v současné společnosti funguje nebo právě nefunguje. Proč bychom se my

měli podobných snah zříkat? Nebyla by to právě ona naprosto nemístná pasivita ke stavu vývoje lidstva na Zemi, kterou rozhodně Bůh po nás nechce? Vždyť jsme si ukázali, že Bůh nás již od počátku stvoření vybízí k aktivitě a činnosti.

Proč se tedy nechopit iniciativy a nepodílet se na realizaci Boží vůle zde na Zemi formou uplatňování svých darů, talentů? (viz. **Podobenství o hřivnách** u Mt.25:14-30 / Vždyť přeci nikdo z nás nechce být prohlášen za **neužitečného služebníka** ..!?!)

Snaha podílet se na vykonávání Boží vůle nemusí zůstat jen v rovině touhy a přání. Je možné různými způsoby a směry již dnes usilovat o její praktické naplňování, samozřejmě v závislosti na našich schopnostech, individuálních podmínkách, znalostech i obdarováních. To vše se může využít např. při projektování nápravných opatření v různých oblastech lidské činnosti - jak už bylo zmíněno: v oborech výchovných, sociálních, sociologických, ekonomických, ekologických aj. Společným jmenovatelem takového úsilí by mělo být postupné směřování k cílům, které před nás dal JK a které s jeho pomocí budou naplňovány v budoucím reálném Božím království.

Tomáš Sedláček - hlavní makroekonomický stratég ČSOB, figurující také jako člen v Národní ekonomické radě vlády (NERV) - se nijak netají svým křesťanským zaměřením a na svých přednáškách pravidelně zmiňuje příklad Josefa, za časů, působil byl v Egyptě. Na jeho příkladě ukazuje, jak vnímání a porozumění Božím náznakům a Božímu vedení může mít obrovský pozitivní dopad (viz. Výklad snu o 7 sytých a 7 hladových kravách, alias úrodných a neúrodných letech). V případě neuposlechnutí je tomu naopak. Tomáš Sedláček občas přirovnává biblické proroky k dnešním funkcím odborníků právě např. z ekonomické oblasti. Je docela možné, že jiní odborníci by dokázali najít další paralely z dnešního života ke dřívějším biblickým zprávám a příběhům.

Nezbytně nutné jsou veškeré naše znalosti a zkušenosti získané našimi snahami, pokusy i omyly - ve snaze něco napravovat, budovat a měnit k lepšímu. A nebojme se neúspěchů. To, že se čas od času dostaví, je víc než jisté. Bez toho to zkrátka není možné. Žádný vývoj a změny k lepšímu nejsou bez těžkostí a komplikací. Můžeme si ale být jisti, že toto všechno Bůh vidí. A že bude hodnotit nejen přímo výsledky jako takové, ale především naši snahu.

1.K. 3:11-15	"Nikdo totiž nemůže položit jin základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus. Zda někdo na tomto základu staví ze zlata, stříbra, drahého kamení, či ze dřeva, trávy, slám - dílo každého vyjde najevo. Ukáže je onen den, neboť se zjeví v ohni; a oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka. Když jeho dílo vydrží, dostane odměnu. Když mu dílo shoří, utrpí škodu; sám bude sice zachráněn , ale projde ohněm."
--------------	--

Dokázali bychom teď společně dát dohromady, čemu věříme, v co doufáme, o co bychom chtěli usilovat? Zkusme si to uvědomit nahlas. Má to význam. Možná jsme se částečně odnaučili veřejně o tom mluvit. Dělit se o to s druhými. Je to škoda. Nejde o hodnocení toho, kdo co řekne lépe. Jsou chvíle, kdy neexistují „správné či špatné odpovědi“, prostě... někdy určité věci nějak máme... A to je dobré vnímat jako fakt a podle toho pak dál se sebou i druhými zacházet. Případně hledat určité cesty, co a jak bychom mohli nebo měli ve svých životech změnit, abychom z nich měli radostnější a spokojenější pocit. Můžeme si zároveň uvědomit, jaké věci či úvahy v nás budí obavy, nejistoty, strach. V jakých ohledech třeba bojujeme o víru jako takovou, abychom ji neztratili úplně.

Tedy, čemu věříme?

Co v nás vzbuzuje obavy, nejistotu, strach?

O co bychom se chtěli pokusit ve svých životech?

Co nám bere víru?

L. 18:8	„... Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?“
---------	--

K tomu, aby těžké chvíle v životě mohly být nakonec přetaveny v pozitivnější pocit, je třeba umět si uvědomit jejich význam, jejich smysl. Porozumět tomu, proč jsme jimi procházeli. Kromě toho, že nás stále, bohužel, zlo nebo nepříjemnosti vychovávají a prostřednictvím nich se většinou posouváme ve svém vývoji dál. Někdy to ale trvá hodně dlouho,

než si určité věci z Bible propojíme do reálného života a každodenního fungování.

J. 16:22, 23	„I vy máte (budete mít) nyní zármutek. Uvidím vás však opět a vaše srdce se zaraduje a vaši radost vám nikdo nevezme. V onen den se mě nebudete již na nic ptát...”
--------------	---

1.Pt. 4:12-13	"Moji milovaní, nebudte zmateni výhnní zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva."
---------------	--

Ř. 8:24, 25	„Jsme spaseni v naději; naděje však, kterou je vidět, není už naděje. Kdo něco vidí, proč by v to ještě doufal? Ale doufáme-li v to, co nevidíme, trpělivě to očekáváme."
-------------	---

Žd. 11:1	"Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme."
----------	---

Na druhou stranu mohou někteří namítnout, že platí i následující text a budou mít pravdu:

Př. 13:12	"Dlouhým čekáním zemdlová srdce..."
-----------	--

Nejde o to upnout se na konkrétní časové schéma a pokud se nevyplňuje námi předpokládanými ději a událostmi, pak začít pochybovat naprosto o všem. Existují různé druhy čekání. Různé okolnosti. Různé motivy a odlišné zdroje naděje a kýžené radosti. Následující text mluví o jiném typu čekání, než jaké bylo zmíněno výše.

Př. 10:28	"Očekávání spravedlivých je radostné..."
-----------	---

Pozastavme se nyní a zamysleme se nad tím rozdílem. O jakých druzích očekávání se tu hovoří? Z jednoho nám „zemdlivá srdce“ a u druhého bychom měli prožívat radost. Jak to jde dohromady? Resp. mohou platit obě dvě varianty? ...Mohou. K naší „smůle“ nebo spíš k naší radosti. Všimněme si, že druhý text hovořící o radostném očekávání, spojuje tento fakt (vyznívá to tady naprosto jednoznačně, striktně, bez jakýchkoliv pochyb) s těmi, kteří jsou označeni za spravedlivé.

Př. 10:30-32	"Spravedlivý se nikdy nezhroutí, kdežto svévolníci zemi nezabydlí. Usta spravedlivého plodí moudrost, kdežto jazyk proradný bude vyřat. Rty spravedlivého vědí, v čem má Bůh zálibu, kdežto ústa svévolníků znají jen proradnost."
--------------	--

Můžete namítnout, že znáte nemálo těch, kteří jsou upřímnými věřícími, ale potýkají se ve svých životech s velkými starostmi, např. souvisejících se zdravím, s řešením výchovy svých dětí, s problémy v práci, v rodinách, příbuzenstvu atp.

Jednak si může vzít „na pomoc“ slova ap. Pavla (který se zároveň odkazuje na Kaz. 7:20)

Ř. 3:10	"... Nikdo není spravedlivý, není ani jeden."
---------	---

A jednak stojí za srovnání překlad PNS:

Př. 10:30-32	"Spravedlivý, ten <u>nebude na neurčitý čas přiveden k vrávorání</u> , ale ničemní, ti nebudou stále přebývat na zemi. Ústa spravedlivého - ta nesou ovoce moudrosti, ale jazyk zvrácenosti bude odříznut. Rty spravedlivého - ty poznají dobrou vůli, ale ústa ničemných jsou zvrácenost." (PNS)
--------------	--

Nikomu z nás se nevyhnou starosti a trápení běžného života. Zároveň nalézáme v Bibli útěchu, že naše potáčení se a boje mají jen dočasný

charakter. A že to, co nám **nikdy nemůže přinést pocity zklamání a zbytečnosti, jsou záležitosti související s hledáním a naplňováním Boží vůle**. Jedině takové snahy jsou spolehlivým zdrojem možné radosti a naděje. Pamatujme na Šalamounova slova:

Kaz. 1:14	„Viděl jsem všechno, co se pod sluncem děje, a hle, to vše je pomíjivost a honba za větrem.“
-----------	--

Pokusme se tedy brát a vnímat Boží věci natolik bytostně, že se to odrazí v našich životech, v našem smýšlení, v našem náhledu na vývoj světových událostí, na fungování vlastní osoby v rámci Kristova těla a Božího chrámu. Pokud se totiž do snah o realizování Boží vůle intenzivně a aktivně zapojíme, pohltní nás to natolik, že pak opravdu můžeme s radostí očekávat co a jak Bůh se Zemí a s lidmi učiní. Budeme si vědomi toho, že „alfou a omegou všeho je Kristus“. Že bez jeho výkupní oběti by nic dnes tady nemělo smysl.

Ř. 12:2	"A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé."
---------	--

V čem bychom se neměli přizpůsobovat světu? V posledních letech na celé čáře vítězí (minimálně v západní civilizaci, jejíž jsme součástí) konzumní a zjednodušené uvažování, nechuť a vzdání se toho, snažit se porozumět věcem a zákonitostem kolem. Pídit se po pravdě a hledat pravdu bylo nahrazeno apatií a frustrací. Nenechme se tím pohltnout a přemoci!

Snad téměř všichni, kteří tu dnes jsme, věříme v sílu Božího království. Zásady známe nejspíš také všichni, konkrétní představy se mohou různit, ale podle slibu to bude něco, „co lidské oko nevidělo, ucho neslyšelo“. A o to stojí usilovat! Víra je to, co nás k takovému úsilí vnitřně pohání. Kde víru načerpat a jak se má projevovat, aby byla správná? Těžko najít jiný konkrétní zdroj, než který byl již vysloven. Jedině intenzivní kontakt s Bohem, snaha poznávat a rozumět jeho vůli, to vše nám může být vodítkem, co a jak konkrétního máme kdy ve svých životech udělat, kdy a

jakým - sobě vlastním - způsobem se máme zapojit do spolupráce s Bohem, resp. Božím lidem, dalšími Božími dcerami a Božími syny. A pomáhat bychom si měli nebo spíš můžeme všichni navzájem, v kruhu svých přátel a známých. Ti nám mohou pomoci lépe se vyznat v nás samých.

Byť i zde platí ono známé:

Ř. 14:22	„Tvé přesvědčení ať zůstane mezi tebou a Bohem. Blaze tomu, kdo sám sebe neodsuzuje, když se pro něco rozhodl.“
Ř. 14:5	„... Každý nechť má jistotu svého přesvědčení.“

Jistá míra pochybností je rozhodně zdravá a žádoucí. Zároveň bychom však v sobě měli mít určitou míru klidu nebo čistého svědomí, chcete-li, že děláme maximum, co dělat v současné chvíli můžeme nebo se stávajícími znalostmi dokážeme. Pokud nemáme na této úrovni vnitřní klid (a zpytujeme-li své svědomí častěji, než jednou do roka - třeba při takové příležitosti jaká je dnes), pak je to signál, že bychom měli na sobě něco změnit. A nečekejme, že nám to sdělí okolí. Zkusme odpovědi na tyto otázky hledat a nacházet sami! Nezříkejme se té zodpovědnosti. Výsady, ale i povinnosti! Jelikož i podle toho budeme jednou Bohem posuzováni.

Zopakujme si tedy ještě na závěr, co nám může lépe a konkrétněji nabídnout naděje do budoucna, jež by zároveň způsobila zklidnění a zlepšení vnímání toho, co se nyní ve světě i mezi námi lidmi děje.

Ř. 9:33 též 1.Pt. 2:6	"Pohledte, kladu na Sionu kámen klopýtání a skálu pohoršení, kdo však na něm zakládá svou víru, nebude zklamán." (PNS)
Ř. 10:11	"Žádný, kdo na něm zakládá svou víru, nebude zklamán." (PNS)

Ano, odpovědi na výše uvedené otázky je víra založená na pochopení a porozumění života a usilování Ježíše Krista. Jakmile se nám podaří vnímat

a co nejlépe chápat jeho životní cestu a záměr, který sdílel se svým Otcem, naším Nebeským Stvořitelem, poté všechny navazující myšlenky související s tzv. dobrou zprávou ukazují „světýlko na konci tunelu“.

Př. 15:30	"Zářivý pohled vlévá do srdce radost, dobrá zpráva vzpružuje kosti."
-----------	--

Jak o tom také hovoří ap. Pavel, když zmiňuje svůj úkol, který dostal od Pána Ježíše:

Sk. 20:24	"... hlásat evangelium o Boží milosti."
-----------	---

A jak mj. vypadá Boží milost?

Ef. 2:8-10	„Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.“
------------	--

}